

La militància socialista illenca afronta amb molta tranquil·litat la recta final cap a l'elecció de la persona que ha d'ocupar la secretaria general federal. Entre les bases del PSIB no es dóna la tensió que caracteritza el procés en altres comunitats. Malgrat que entre les bases no hi hagi la unanimitat contra Susana Díaz que la direcció del PSIB desitja, l'andalusa perdrà. No se sap qui guanyarà a Balears. Però ella segur que no. L'afirmació es pot fer si s'observa la distribució i les característiques de les bases del PSIB.

Les bases

El PSOE balear respon per illes, a grans trets, a la desproporcionada demografia insular. Mallorca compta amb el 74% del conjunt de la població balear i el PSIB té a l'illa més gran el 75% de la seva militància. Les proporcions són quasi idèntiques. No passa igual, però, si es relaciona Palma i el conjunt de Mallorca: la capital té el 49% del total poblacional mallorquí, mentre que en afiliació socialista només arriba al 41% de tots els militants del PSIB a l'illa gran. No es tracta d'una comparació estadística sense sentit: és la raó per la qual l'actual direcció socialista té ben amarrades les eleccions internes.

Per explicar-ho cal anar fins als anys 70 i 80 del segle passat. Aleshores l'agrupació socialista de Palma i les d'uns quants municipis més poblats —Calvià, Lluçmajor, Vila, Maó, Manacor i Inca—, on es concentrava quasi tota la militància, dominaven la Federació Socialista Balear-PSOE. Els pobles petits comptaven amb molt pocs militants. Per tant, gaudien de poc pes orgànic. Les coses començaren a canviar a partir de 1986. En el congrés de la formació celebrat aquell any, Josep Moll assolí per sorpresa la secretaria general contra el sector oficialista tradicional, que controlava les grans agrupacions, gràcies a l'ajut del corrent intern Socialisme i Autonomia, encapçalat per Joan March. Al cap de quatre anys, era March qui arribava al lideratge orgànic i intensificava el gran canvi intern atorgant un pes més gran a les agrupacions més petites.

En efecte, March obrí noves seues en localitats d'escassa població i posà en marxa agrupacions que fins aleshores, degut al fet que tenien molt pocs militants, no feien quasi cap activitat in-

El PSIB dirà no a Díaz

La majoria de la militància socialista illenca està en sintonia amb la direcció encapçalada per Francina Armengol: es dividirà entre Pedro Sánchez i Patxi López i rebutjarà Susana Díaz.

Per Miquel Payeras

terna, i atorgà a cadascuna, pel simple fet d'existir, més pes orgànic que el que tindria només pel seu escàs nombre de militants. Per exemple, se'ls donava un mínim de delegats als congressos, la qual cosa suposava que totes les petites agrupacions en el seu conjunt poguessin disputar a les més grans, i a Palma sobretot, el poder intern. La part forana de Mallorca, al remat, adquirí així una gran importància en el si socialista. "Decisiva", segons explica un militant històric de base, i afegeix que "la suma d'agrupacions de pocs militants, alguna amb només una dotzena, acaba determinant els congressos". D'aquesta manera, els conclave celebrats durant la dècada dels noranta els guanyà el sector més autonomista —el de March— que s'imposà al grup que havia tingut el poder en els anys 70 i 80, l'oficialista, que comptava amb el suport de Madrid i el personalitzaven l'ex-batlle de Palma Ramon Aguiló i la batllessa de Calvià, Margarita Nájera.

El procés de *partforanització* del PSIB impulsat per March suposà el canvi so-

Francina Armengol i Pedro Sánchez continuen tenint bona sintonia a pesar que la líder balear ha dit que no votarà el madrileny com a nou secretari general del PSOE.

Armengol dóna suport a Patxi López perquè troba que és l'únic dels tres candidats que pot assegurar la unitat del partit després de l'elecció.

ciològic de les bases del partit. Si, de primer, el PSOE era percebut com el “partit dels forasters” —per la majoria de militància de tradició obrerista focalitzada en les localitats més grans—, tal com li deia críticament el PP des de sempre, quan es convertí en una formació *partiforanista* —és a dir, basada en el poder de les agrupacions de pobles petits, de Mallorca sobretot— passà a ser una formació molt autonomista. Aquest nou tipus d'organització fou essencial perquè Francesc Antich, cap de l'agrupació del petit poble del qual havia estat batlle, Algaida, guanyés les primeres eleccions internes (celebrades el 1998) per triar el cap de llista de les futures eleccions autonòmiques (les de 1999) davant del candidat oficialista, Andreu Crespí. Dos anys després, en el congrés del 2000, es canvià el nom del partit —FSB-PSOE passà a dir-se Partit dels Socialistes de les Illes Balears, PSIB-PSOE— i Antich en va ser elegit secretari general, càrrec que exercí durant dotze anys, el màxim termini segons els estatuts. El substituï, el 2012, Francina Ar-

mengol, actual líder i presidenta del Govern, deixeble política seva i que pertany a la mateixa família interna, la dels més autonomistes, la que controla la direcció.

El canvi en les bases socialistes ha suposat que dels 1.800 afiliats actualment a Mallorca —més uns 600 a la resta d'illes, aproximadament 2.400 en el conjunt balear—, únicament uns 750 militin a Palma. El pes històric que tenia la capital el té ara la part forana de Mallorca. És el sector que de veres determina qui ocupa el poder intern. Es tracta d'una militància que combrega fidelment amb les tesis més autonomistes que avui encarna Armengol, en el passat Antich i, abans, March.

Amb aquesta caracterització del conjunt dels afiliats és molt difícil que el sector ara oficialista, l'autonomista, pugui perdre davant dels seus crítics. Ho prova el fet que a les primàries per elegir la candidata a presidenta del Govern en les eleccions de 2015 s'enfrontaren (l'abril de 2014) la que havia estat batllessa de Palma entre 2007 i 2011, Aina Calvo; i la

secretària general, Armengol. Fou una elecció oberta als simpatitzants que s'hi volguessin inscriure. Armengol s'imposà a Calvo per 6.418 vots (54,3%) contra 5.341 (45,2%), i la resta abstencions o vots nuls.

A les eleccions internes a la secretaria general federal passarà, si fa no fa, el mateix. I podria ben bé resultar que la victòria oficialista es concretés amb un marge més ampli ja que no voten simpatitzants, sinó només militants. S'ha d'entendre, però, el concepte de “victòria oficialista” a Balears: vol dir que perdrà Díaz. És el que de veres importa a l'oficialisme. La secretària general, Armengol, dóna suport a López, i molts dels seus col·laboradors a Sánchez. No hi ha problema: a l'acte que el madrileny féu a Palma, fa dues setmanes, tot foren besades, rialles i demostracions de sintonia entre ell i la líder balear. Els oficialistes illencs es divideixen amicalment entre el basc i Sánchez. El que els uneix és el rebuig a l'andalusa.

Armengol, com la direcció del PSIB i bona part de la militància, no vol que guanyi l'andalusa Susana Díaz.

→ L'elecció i l'endemà

Ningú vol dir en públic qui guanyarà a Balears l'elecció interna a la secretaria general federal. "No seria elegant", diu, somrient, la secretària d'organització del PSIB-PSOE, Isabel Oliver: "Són els militants els qui han de parlar amb el seu vot i nosaltres [els dirigents] els qui hem d'assegurar-los que tinguin al seu abast l'explicació per part de totes les candidatures, i a tal efecte hem convidat els candidats perquè venguin a Balears a fer campanya", afegia la setmana passada en conversa amb aquest setmanari. Oliver resumia també que "el més important és que aquí el procés electoral es viu amb absoluta tranquil·litat, i entre nosaltres [els militants illencs] no hi ha la tensió que es produeix en altres bandes: tot transcorre amb total normalitat". Malgrat que no ho diguin ni facin campanya

obertament, en realitat els dirigents oficialistes estan a favor de López o de Sánchez, però segur que no de Díaz.

Els militants que donen suport a l'andalusa tampoc volen fer pronòstics i viuen el procés amb la mateixa "normalitat" i "tranquil·litat" d'Isabel Oliver. Si més no, així ho compartí amb aquesta revista Aina Calvo, l'ex-batlessa de Palma que públicament ha anunciat el seu vot per a Díaz: "És una decisió meva per-

**TOT I QUE NINGÚ
VULGUI ARRISCAR
PRONÒSTICS, DÍAZ
NO TÉ SUPORTS
SIGNIFICATIUS**

sonal", explica, sense relació amb el grup de suport a l'andalusa que s'ha creat. I reconeix que, en efecte, el procés a Balears es va fer "sense la tensió" que hi ha en altres territoris. Confia que "un pic s'hagi superat l'elecció, la unitat sigui un fet pertot, i estic segura que Susana així ho intentarà assolir si guanya".

Malgrat que ningú vulgui arriscar pronòstics, Díaz no té suports significatius excepte a Palma, Calvià i, menys, a Eivissa. No vol dir que puntualment no en tingui en altres agrupacions, però el gruix dels vots el recollirà a les dues ciutats de Mallorca i a l'illa Pitiüsa major. Així, és gairebé impossible que guanyi.

Els dirigents del PSIB ho tenen clar: Díaz no vencerà a Balears. No és l'elecció, però, la seva preocupació de fons, sinó què passarà a partir de l'endemà. Aquesta incògnita és la que inquieta Francina Armengol. En una conversa informal amb aquest setmanari, fa un mes, la secretària general confessava el seu temor: si Díaz es converteix en secretària general federal, no veu com les seves tesis sobre el model de partit i de país puguin compatibilitzar-se amb les que defensen els socialistes balears, els bascos, els catalans... D'altra banda, la líder del PSIB també està alarmada perquè el seu partit, al contrari que el PSC, no és una força sobirana. I com que tampoc té, ni de bon tros, la força interna del Partit Socialista d'Euskadi ni la d'altres federacions molt més potents que la balear, en cas de victòria de Díaz pot quedar en una posició extremadament dèbil en el si del PSOE. Alhora, si guanyés Sánchez, les ànsies de revenja el podrien portar a perdre de vista el que ella considera imprescindible: la unitat posterior. És aquesta anàlisi la que l'ha portada a donar suport a López. A parer seu, és l'únic dels tres que pot assegurar la unitat a partir de l'endemà de l'elecció interna.

Queden poques setmanes per saber qui guanyarà, a les Illes i pertot. Però ara com ara ja es pot donar per cert que, a Balears, Susana Díaz no hi vencerà. •